

Of je nou in Amsterdam, Peking of Istanbul woont: overal kun je terecht voor een H&M, een IKEA of een ijsje van Ben & Jerry's. Producten voor de massa zijn handig én comfortabel – maar persoonlijk is het allang niet meer. En daarom maken we een warm vest, een kastje of zelfs chocolade-ijs steeds vaker zelf. Goed voor eindeloos veel voldoening.

Een lekkere bank, een paar mooie kastjes: Eelke van Dijk (33) maakt het allemaal zelf, voor zijn eigen huis. "Ik houd niet zo van massa-productie. Ik houd van authenticiteit en van iets dat helemaal bij mij past. Dat kan ik dus het beste gewoon zelf maken." Zijn bank tekende hij eerst nauwkeurig uit op papier, daarna timmerde hij het frame. Twee nieuwe matrassen vermaakte hij tot kussens, et voilà. Eelkes meubelstuk is precies zoals hij het zelf wil en ook nog eens uniek.

Wie iets minder talent heeft, kan terecht op internet: daar zijn talloze webpagina's te vinden met foto's, werkbeschrijvingen of soms zelfs hele instructiefilmpjes over alles wat je ooit maar zelf zou willen maken. Inclusief sites waarop je je zelfgemaakte goederen weer te koop kunt aanbieden. Gitaar? Wandklok? Ganzenbord? *Do It Yourself!* De hele wereld lijkt aan het knutselen en vooral razend creatief. In bepaalde Amerikaanse steden kun je voor 100 dollar per maand lid worden van de TechShop: daarmee heb je toegang tot een high-tech werkatelier om bijvoorbeeld metaal te perforeren, maar ook koolstofvezels te modelleren, mocht je daar behoefte aan hebben. Zo ver is het in Nederland nog niet, maar trendwatcher Aafje Nijman ziet ook hier een heuse *Do It Yourself*-mentaliteit ontstaan. Aafje onderzoekt de nieuwste trends onder consumenten. "Natuurlijk gaan we niet zoals vroeger iedere avond op de bank onze garderobe bij elkaar breien, of onze huisraad in elkaar zetten. Daar hebben we geen tijd voor en naar die periode willen we ook niet meer terug," legt Aafje uit. "Maar producten die in grote oplagen worden verkocht en waar tegelijkertijd weinig aandacht aan is besteed, vinden we steeds minder aantrekkelijk. Ook al zijn ze kwalitatief heel goed.

Dan maken we het liever zelf." Dingen die je creëert zeggen nu eenmaal veel meer over jezelf, verklaart Eelke. "Of je nou een meubel maakt of een brood bakt."

Voor Ronneke van den Wildenberg (45) is het echt een kick als ze een kledingstuk draagt dat ze zelf gemaakt heeft. "Een tijdje terug zag ik in een film een heel mooie jas. Die heb ik toen snel nagetekend en later ben ik op zoek gegaan naar een patroon dat er een beetje op leek. Vervolgens heb ik het zelf aangepast. Ik krijg er vaak complimenten over, ook van onbekenden. Dan ben ik wel trots. Het is bovendien een unieke jas, die je nooit ergens anders zult tegenkomen. Dat maakt het extra leuk." Ronneke breidt ook steeds vaker: mooie wollen vesten of zachte truien, voor haar hele familie. "Ik ben 's avonds vaak moe, maar wil ook niet altijd maar op de bank hangen en buizen. Dat vind ik zonde van mijn tijd. Iets moois maken geeft dan veel voldoening." Ze lacht: "Eigenlijk dring ik mijn gezin vaak breisels op. 'Goh, zal ik eens iets voor je maken,' zeg ik vaak. Maar ze vinden het uiteindelijk altijd hartstikke leuk."

Tijd en geld

Televisiekijken, het liefst met iPad en laptop op schoot, en onder-tussen nog even twitteren of online shoppen: allemaal interessant, maar het maakt tegelijkertijd dat we ons steeds meer vervreemd voelen van allerlei basisingen, zegt Aafje Nijman. "Koken, tuinieren, breien: we deden het vroeger ook al, maar we ervaren het nu als heel bijzonder. Dat komt omdat tijd tegenwoordig veel meer waarde heeft dan geld. Vrije tijd is een luxe." Iets zelf maken is allang niet meer ouderwets, en ook niet meer typisch iets voor mensen die ieder dubbeltje moeten omdraaien. Integendeel, het is vaak zelfs duurder. "DIY" heeft volgens Aafje dan ook alles te maken met jezelf ➤

of een ander iets gunnen. "Als je voor jezelf een taart bakt, of iemand een zelfgemaakte lekkernij cadeau doet, heeft dat veel meer waarde dan wanneer je gebak bij de bakker uitkiest." Kopen kan iedereen, maar doordat je zelf die taart maakt, gun je jezelf of een ander jouw kostbare tijd.

Petra Eigenhuis (45) wilde vooral graag meer tijd. Tijd om af en toe te kunnen knutselen. Fröbelen, noemt ze het liever. "Ik vind niet dat ik hoogstandjes maak. Maar daar gaat het ook niet om. Toen ik vorig jaar terugkwam van vakantie, was dat wat ik het liefste wilde: lekker fröbelen. Maar in plaats daarvan werd ik weer opgeslokt door werk en gezin. Met een vriendin heb ik toen besloten dat het echt anders moest." Samen bedachten ze de Fröbelwurksjop. Sindsdien fröbelen Petra en Mieke Baars één keer per maand zeepkettingen, memoborden, kaarsenhouders, of wat ze maar leuk vinden. Door van tevoren een aantal data vast te leggen, was er ineens tijd. Al vanaf de eerste keer meldden zich ook andere vriendinnen aan. Ruim een jaar verder organiseren Petra en Mieke inmiddels heuse fröbelavonden op verzoek, voor vriendinnen en kennissen of voor wildvreemden. Soms wel vijf keer per maand. "Het moeten niet heel ingewikkelde dingen zijn," zegt Petra. "Het is juist zo leuk om met weinig middelen iets helemaal zelf te kunnen maken. Ik verdien er niks aan, maar het maakt me erg gelukkig om een hele avond met z'n allen aan tafel te fröbelen." Ze is overigens niet de enige met een fröbelclub: op internet zijn er talloze te vinden door heel Neder-

land. Petra: "Ik weet zeker dat in ieder mens iets creatiefs zit, ook al denken mensen zelf soms van niet."

Jij de pastei, ik de jam

DIY zit in iedereen, en iedereen kan van iets simpels iets bijzonders maken, vindt Yvette van Boven, auteur van het kookboek *Home Made*. Een prachtig, dik boek vol heerlijke recepten voor de echte Do It Yourself-culi: brood bakken (nee, niet met behulp van een broodmachine, maar gewoon ouderwets met de hand), verse jam maken, of je eigen groenten wekken. Yvette: "Met weinig ingrediënten en weinig handelingen kun je thuis in je eigen keuken veel bijzondere dingen maken. Ook zonder ingewikkelde apparaten. Koken moet je natuurlijk sowieso, maar waarom zou je dan niet de leuke dingen zelf creëren, in plaats van ze kant-en-klaar te kopen?" Thee maken, een pastei, of zelfs verse kaas: *Home Made* bewijst dat iedereen het kan. Volgens Yvette zijn het allemaal basiskooktechnieken die iedereen vroeger beheerste. "Dus waarom zouden we dat in 2011 ineens niet meer kunnen? En het kost echt niet veel tijd." Als eigenaar van een cateringbedrijf maakt ze thuis niet ook nog eens alles zelf. Maar zelfgemaakte producten zijn extra leuk om onderling uit te wisselen. "Ik ben druk, net als iedereen. Maar van wat ik zelf maak, geef ik weer veel aan familie en vrienden. Want van jam maak je nooit één potje. En het leuke is: hoe meer mensen uit je omgeving dit gaan doen, hoe meer versgemaakte producten je

WAAROM MOET ALLES TOCH STEEDS SNELLER? VAN BROOD BAKKEN WORD JE HEEL GELUKKIG

terugkrijgt. Zoals nu de eendenpastei van vrienden, de zilveruitjes van mijn schoonmoeder en de kruisbessenjam van een enthousiaste lezeres – allemaal in mijn koelkast. Zo werkte het vroeger precies hetzelfde." We waren het even kwijtgeraakt, denkt Yvette, maar zelf doen komt wel weer terug. "Alles gaat ineens veel sneller, dus het eten moest ook alsmaar sneller en sneller. Daar krijg je toch hyperventilatie van? Het maakt je niet gelukkiger, dat zien we nu steeds meer. Terwijl je er juist rustiger van wordt als je jezelf af en toe ergens de tijd voor gunt. Ik word heel gelukkig van brood bakken. Het werkt rustgevend."

Ronneke: "Het resultaat is veel minder belangrijk dan het doen op zich. Ik brei veel dingen uit mijn hoofd, en dan mislukt er weleens iets. Maar dat maakt helemaal niks uit. Als het niet goed is, haal ik het zo weer uit elkaar."

Of je nou een bank timmert, een trui brei of een kaarsenhouder knutselt: *Do It Yourself* geeft ontspanning. Want ontspanning zit 'm in de inspanning, vindt ook Eelke. "Ik vind het geweldig om tijdens vakanties in mijn timmerhok te staan. Daar maak ik graag tijd voor vrij. Dan ben ik iets aan het creëren. Doelgericht werken, volgens een strak plan, hoeft dan ook helemaal niet."

Zitten we over tien jaar allemaal aan onze zelfgemaakte keukentafel met gebreide sokken te genieten van een verse warme appeltaart uit de oven? Nee, dat nou ook weer niet, zegt Aafje Nijman.

"Goedkope en makkelijk verkrijgbare producten willen we echt niet kwijt, dat zijn we te veel gewend. Maar af en toe zelf iets maken, en jezelf de tijd ervoor gunnen, wordt wel vanzelfsprekender!" ●

TEKST IRENE RAS FOTOGRAFIE WWW.DOTTIEANGEL.COM

VIJF TIPS VOOR DE GELUKKIGE DIY'ER

Het boek van Nienke Oosterbaan, *Fred en Wilma in de Vinexwijk*, staat barstensvol praktische beschrijvingen van wat je allemaal zelf kunt doen en maken voor je dagelijkse bestaan, zonder te hoeven shoppen. En met deze vijf extra tips van Nienke zul je daar nog veel meer lol in hebben:

TIP 1 Neem de tijd. Je komt echt een stuk verder als je ergens de tijd (en rust!) voor neemt.

TIP 2 Begin klein. Ook al vind je koken leuk, meteen een hele lunch van zelfgemaakte producten is best veel gevraagd.

TIP 3 Houd het dicht bij jezelf. Begin met dingen die je leuk of makkelijk vindt. Een stoel als eerste DIY-project kan prima, zolang het bouwen ervan geen frustraties oplevert.

TIP 4 Denk in mogelijkheden! Bedenk niet wat je niet kunt maar wat je wél kunt. En dat is vaak meer dan je denkt.

TIP 5 Houd het vrolijk. *Do It Yourself* is geen straf. Niks afzien. Het is een luxe als je niet altijd hoeft te kopen wat een ander voor jou bedacht heeft.